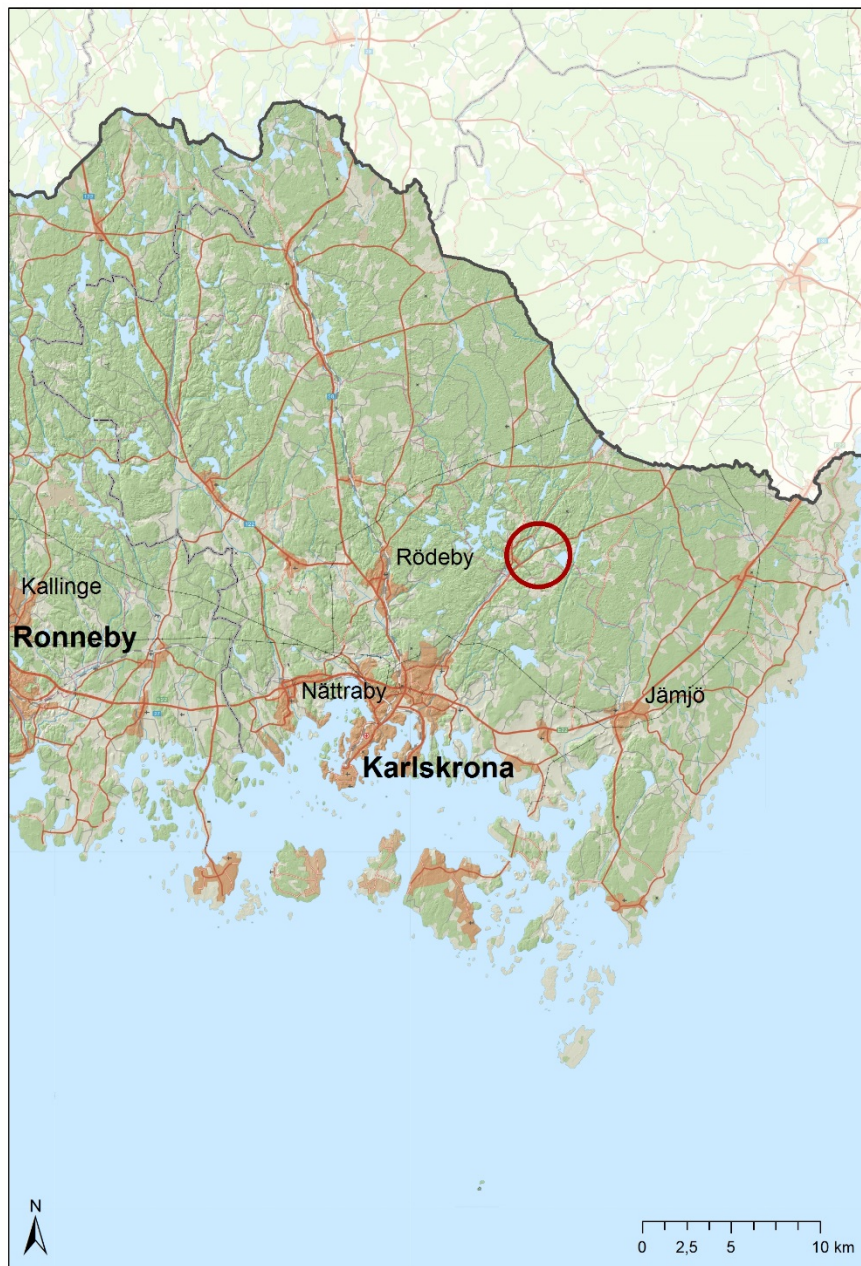

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410179 Älmteryd

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410179 Älmteryd**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 9,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2000-07-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

4030 - Torra hedar

6230 - Stagg-gräsmarker

6270 - Silikatgräsmarker

9160 - Näringsrik ekskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Älmteryd bidrar till att uppfylla miljömålen Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Det prioriterade bevarandevärdet är naturbetesmarken med dess artrika flora och fauna. Älmteryd är ett av länets artrikaste och finaste hagmarksområden, och är naturreservat sedan 2002.

Beskrivning av området

Natura 2000-området omfattar merparten av Älmteryds naturreservat, omkring 2 km öster om Kättilsmåla i Karlskrona kommun. Området är mosaikartat med såväl öppna ytor som delar med tätare trädskikt, liksom en variation mellan torr och fuktig mark. Det utgörs av gammal

inägomark till Älmteryds by, och hela området har sannolikt hävdats som slåtteräng i äldre tider. På den ekonomiska kartan från 1918-1919 är den nuvarande hagmarkens östra del markerad som hårdvallsäng med små insprängda åkerlyckor. Inom två små ytor förekom lislåtter ända in på 1950-talet. Två grundvattenkällor finns i betesmarken, varav en är relativt stor. I området ingår en mindre areal ek-avenbokskog (tre bestånd) samt ett flertal gamla hamlingspräglade askar. Älmteryd hyser en stor artrikedom av framförallt kärlväxter, däribland flera rödlistade arter, exempelvis backsippa, slåttergubbe, granspira och loppstarr. Tre rödlistade svamparter har noterats. Även fjärilsfaunan är artrik och innehåller rödlistade arter.

Vad kan påverka negativt

- Minskat eller upphört bete, vilket på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Avmaskning av betesdjuren under eller strax före betessläpp, med avmaskningsmedel som kan vara skadligt för områdets insektsfauna.
- Dikning eller annan verksamhet utanför området, som kan påverka betesmarkens hydrologi.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§).

Skydd för området:

-Området är avsatt som naturreservat sedan 2002, med en skötselplan från samma år och skyddas enligt 7 kap 4-6 och 30 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens rättigheter och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

4030 - Torra hedar

Areal: 0,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I områdets norra del finns en mindre yta som är av naturtypen torra hedar. Bland intressantare arter märks ängsnattviol (rödlistad som nära hotad) och slåttergubbe (sårbar), samt svampen praktvaxskivling (nära hotad)

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,3 hektar. Heden ska vara starkt präglad av hävd. Förekomsten av träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter. Den typiska arten slåttergubbe ska förekomma i en livskraftig population.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6230 - Stagg-gräsmarker

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I områdets nordöstra del finns en mindre yta stagg-gräsmark. Den utgörs delvis av fuktäng, och hyser bland annat de rödlistade arterna loppstarr (sårbar) och granspira (nära hotad).

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,2 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av hävd. Förekomsten av träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter. De typiska arterna stagg och granspira ska förekomma i stabila populationer, likom den rödlistade arten loppstarr.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 4,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Hagmarken i Älmteryd är en av de artrikaste och mest varierade i Blekinges skogsbygd. Ungefär halva området utgör silikatgräsmark. Flera rödlistade kärlväxtarter förekommer, bland annat stortimjan (sårbar), hartmansstarr (sårbar), vanlig backsippa (sårbar), slättergubbe (sårbar) och ängsnattviol (nära hotad). Hartmansstarr har endast ett fåtal kända växtplatser i länet. Vidare märks hävdgynnade växter som kattfot, darrgräs, svinrot, jungfru Marie nycklar, Sankt Pers nycklar och tvåblad. I reservatets nordvästra del finns två källor, i vilkas närhet växer gullpudra och bäckbräsma. Även artrikedomen av svampar är stor. Vid en inventering 2003 påträffades två nu rödlistade arter, ljusskivig lerskivling (nära hotad) och kastanjesopp (nära hotad). Även fjärilsfaunan är artrik och innehåller rödlistade arter som ängsmetallvinge (nära hotad) och violettekantad guldvinge (nära hotad).

Bevarandemål

Arealen silikatgräsmarker ska vara minst 4,4 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av hävd. Förekomsten av träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärlväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter. De typiska arterna slättergubbe, kattfot, darrgräs, svinrot och jungfru Marie nycklar ska förekomma i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms inom merparten av området vara gott. Inom delar med tätare trädskikt behövs en utglesning för att det ska kunna upprätthållas.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Avenbokbestånden i Älmteryd är av naturtypen näringsrik ekskog. Skogen är uppdelad i tre mindre bestånd, som alla ingår i betesmarken. Trädsiktet är tätt och domineras av medelålders avenbok och ek. Fältskiktet är artrikt och lundartat. Bland förekommande kärlväxter märks blåsippa, ormbär, lundgröe, lundslok och storrams. Viss plockkuggning av enstaka träd förekommer, i enlighet med gällande skötselplan.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,6 hektar. Småskaliga naturliga processer, som åldrande, avdöende, omkullfallna träd och luckbildning ska påverka skogens dynamik och struktur. Avenbok ska utgöra ett dominerande inslag. Det ska finnas gamla träd av ädellöv och förnygring med nya träd som efterträdare. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Död ved ska förekomma rikligt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillstånd bedöms som ordinärt, men ökande. Trädskiktet bör glesas ut något för att ge möjlighet till förnygring och flerskiktning.

Dokumentation

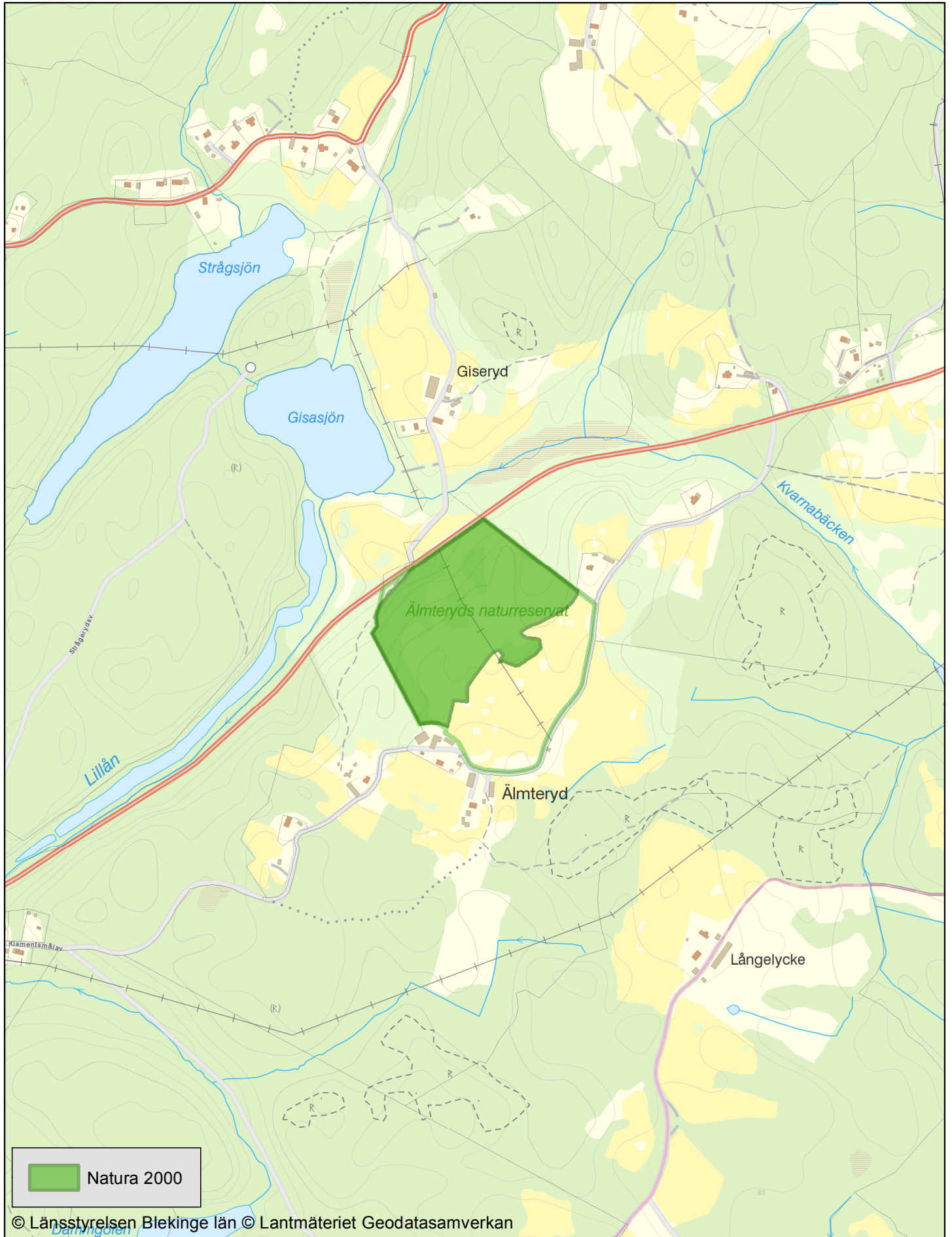
- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen. www.artportalen.se (uttag 2016-10-07).
- Jordbruksverket. 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2002. Beslut om bildande av naturreservatet Älmteryd, med tillhörande skötselplan.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Rikets allmänna kartverk. 1915-1919. Häradsekonomiska kartan, Blekinge, Granhult (44). Digitalt material © Lantmäteriet. www.lantmateriet.se.
- Sveriges Mykologiska Förening. 2003. Mykologiveckan 2003 i Blekinge - Inventering av storsvampar. Rapport.

Bilagor

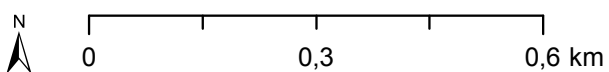
Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000 - SE0410179 Älmteryd

© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Kartskala 1:10 000